

MUHANDISLIK

& IQTISODIYOT

№4 (2)

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

2026
APREL

Milliy nashrlar

OAK: <https://oak.uz/pages/4802>

05.00.00 - Texnika fanlari

08.00.00 - Iqtisodiyot fanlar

Google Scholar

OPEN ACCESS

ULRICHSWEB[™]
GLOBAL SERIALS DIRECTORY

Academic
Resource
Index
ResearchBib

ISSN INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER
INTERNATIONAL CENTRE

CYBERLENINKA

OpenAIRE

ROAD

INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

BASE

Crossref

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ
БИБЛИОТЕКА
LIBRARY.RU

ISSN: 3060-463X

РЭУ.РФ
РОССИЙСКИЙ ЭКОНОМИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИМЕНИ Г.В. ПЛЕХАНОВА
ТАШКЕНТСКИЙ ФИЛИАЛ

muhandislik **& iqtisodiyot**

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Elektron nashr, 2026-yil, aprel.

Bosh muharrir:

Zokirova Nodira Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, DSc, professor

Bosh muharrir o'rinbosari:

Shakarov Zafar G'afforovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori, PhD, dotsent

Tahrir hay'ati:

Abduraxmanov Kalendar Xodjayevich, O'z FA akademigi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Sharipov Kongratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori, professor

Maxkamov Baxtiyor Shuxratovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shaumarov Said Sanatovich, texnika fanlari doktori, professor

Turayev Bahodir Xatamovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Allayeva Gulchexra Jalgasovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Arabov Nurali Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Maxmudov Odiljon Xolmirzayevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Xamrayeva Sayyora Nasimovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bobonazarova Jamila Xolmurodovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Irmatova Aziza Baxromovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bo'taboyev Mahammadjon To'ychiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shamshiyeva Nargizaxon Nosirxuja kizi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor,

Xolmuxamedov Muhsinjon Murodullayevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Xodjayeva Nodiraxon Abdurashidovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Amanov Otabek Amankulovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Qurbonov Samandar Pulatovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Zikriyoyev Aziz Sadulloyevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tabayev Azamat Zaripbayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sxay Lana Aleksandrovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Ismoilova Gulnora Fayzullayevna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Djumaniyazov Umrbek Ilxamovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kasimova Nargiza Sabitdjanovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kalanova Moxigul Baxritdinovna, dotsent

Ashurzoda Luiza Muxtarovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sharipov Sardor Begmaxmat o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tursunov Ulug'bek Sativoldiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Bauyetdinov Majit Janizaqovich, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti dotsenti, PhD

Botirov Bozorbek Musurmon o'g'li, Texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sultonov Shavkatjon Abdullayevich, Kimyo fanlari doktori, (DSc)

Jo'raeva Malohat Muhammadovna, filologiya fanlari doktori (DSc), professor.

Yusupov Maxamadamin Abduxamidovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi (DSc), professor

Kalonova Moxigul Baxritdinovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent

Mirzayev Kulmamat Djanzakovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi (DSc), professor.

Karimova Nilufar Sadirdin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Norboyev Odil Abrayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Mirzayev Kulmamat Djanzakovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Karimova Nilufar Sadirdin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Pardaev Umidjon Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Xolmirzayev Ulug'bek Abdulazizovich, Iqtisodiyot fanlari doktori (DSc)

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

- 05.01.00 – Axborot texnologiyalari, boshqaruv va kompyuter grafikasi
05.01.01 – Muhandislik geometriyasi va kompyuter grafikasi. Audio va video texnologiyalari
05.01.02 – Tizimli tahlil, boshqaruv va axborotni qayta ishlash
05.01.03 – Informatikaning nazariy asoslari
05.01.04 – Hisoblash mashinalari, majmualari va kompyuter tarmoqlarining matematik va dasturiy ta'minoti
05.01.05 – Axborotlarni himoyalash usullari va tizimlari. Axborot xavfsizligi
05.01.06 – Hisoblash texnikasi va boshqaruv tizimlarining elementlari va qurilmalari
05.01.07 – Matematik modellashtirish
05.01.11 – Raqamli texnologiyalar va sun'iy intellekt
05.02.00 – Mashinasozlik va mashinashunoslik
05.02.08 – Yer usti majmualari va uchish apparatlari
05.03.02 – Metrologiya va metrologiya ta'minoti
05.04.01 – Telekommunikatsiya va kompyuter tizimlari, telekommunikatsiya tarmoqlari va qurilmalari. Axborotlarni taqsimlash
05.05.03 – Yorug'lik texnikasi. Maxsus yoritish texnologiyasi
05.05.05 – Issiqlik texnikasining nazariy asoslari
05.05.06 – Qayta tiklanadigan energiya turlari asosidagi energiya qurilmalari
05.06.01 – To'qimachilik va yengil sanoat ishlab chiqarishlari materialshunosligi
05.08.03 – Temir yo'l transportini ishlatish
05.08.06 – "G'ildirakli va gusenisali mashinalar va ularni ishlatish" (texnika fanlari)
05.09.01 – Qurilish konstruksiyalari, bino va inshootlar
05.09.04 – Suv ta'minoti. Kanalizatsiya. Suv havzalarini muhofazalovchi qurilish tizimlari
10.00.06 – Qiyosiy adabiyotshunoslik, chog'ishtirma tilshunoslik va tarjimashunoslik
10.00.04 – Yevropa, Amerika va Avstraliya xalqlari tili va adabiyoti
08.00.01 – Iqtisodiyot nazariyasi
08.00.02 – Makroiqtisodiyot
08.00.03 – Sanoat iqtisodiyoti
08.00.04 – Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
08.00.05 – Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
08.00.06 – Ekonometrika va statistika
08.00.07 – Moliya, pul muomalasi va kredit
08.00.08 – Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
08.00.09 – Jahon iqtisodiyoti
08.00.10 – Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
08.00.11 – Marketing
08.00.12 – Mintaqaviy iqtisodiyot
08.00.13 – Menejment
08.00.14 – Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
08.00.15 – Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
08.00.16 – Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
08.00.17 – Turizm va mehmonxona faoliyati

Ma'lumot uchun, OAK
Rayosatining 2024-yil 28-avgustdagi 360/5-son qarori bilan "Dissertatsiyalar asosiy ilmiy natijalarini chop etishga tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro'yxati"ga texnika va iqtisodiyot fanlari bo'yicha "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali ro'yxatga kiritilgan.

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz:

1. Toshkent shahridagi G.V.Plexanov nomidagi Rossiya iqtisodiyot universiteti
2. Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
3. Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalash muhandislari instituti" milliy tadqiqot universiteti
4. Islom Karimov nomidagi Toshkent davlat texnika universiteti
5. Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universiteti
6. Toshkent davlat transport universiteti
7. Toshkent arxitektura-qurilish universiteti
8. Toshkent kimyo-texnologiya universiteti
9. Jizzax politexnika instituti

MUNDARIJA

BYUDJET SUBYEKTLARI ISHTIROKINI QISQARTIRISH ASOSIDA KREDIT RISKINI BOSHQARISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH.....	16
PhD. Mahmudov Rahimjon Hamid o'g'li	
MINTAQA IQTISODIYOTI TARMOQLARINI KLASTERLASHTIRISH SALOHIYATINI RIVOJLANTIRISHNI TAKOMILLASHTIRISHNING EMPIRIK MODEL: STATISTIK VA EKONOMETRIK TAHLIL.....	25
Ollokulova Feruza Mansurovna, Abdurahmonov Abdulaziz Maxmudovich	
XO'JALIK YURITUVCHI SUBYEKTLARDA PUL OQIMLARI AUDITINI TAKOMILLASHTIRISHNING ZAMONAVIY MEXANIZMLARI.....	30
Atamurodov Saidmurad Yaxyoyevich, Sindarova Aziza Musurmon qizi	
TIJORAT BANKLARIDA KREDIT RISKLARINI BOSHQARISHNI RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR VA SUN'IY INTELLEKT ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH.....	42
Xasanov Sardor Xazratkulovich	
IQTISODIY O'SISH SIFATI VA UNI KO'RSATKICHLARINING KONSEPTUAL ASOSLARI.....	50
Axmedov Xasanjon Muxamadovich	
IQTISODIY O'SISH SIFATI VA UNI KO'RSATKICHLARINING KONSEPTUAL ASOSLARI.....	55
Axmedov Xasanjon Muxamadovich	
ENERGIYA SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING KORXONALAR RENTABELLIGIGA TA'SIRI.....	60
Hayitov Jamshid Xolboyevich	
KREDITLASH MEXANIZMINING ILMIY-NAZARIY ASOSLARI VA UNING TARIXIY RIVOJLANISH BOSQICHLARI.....	65
Ortiqov Husan Usmonaliyevich	
DAVLAT SEKTORIDA ICHKI AUDIT FAOLIYATINI TAKOMILLASHTIRISH.....	70
Xamidova Zarifa Urol qizi	
ISTE'MOL NARXLARI INDEKSINI MODELLASHTIRISH VA PROGNOZLASHNI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI.....	74
Ismailova Shaxnoza Uktamovna	
XIZMATLAR SEKTORI RIVOJLANISHINING KAMBAG'ALLIKKA TA'SIRINI BAHOLASH METODOLOGIYASI VA KO'RSATKICHLAR TIZIMI.....	77
Dawletmuratov Adilbay Mirzaboyevich	
BIZNES JARAYONLARINI MONITORING QILISH TIZIMINING HOZIRGI HOLATI TAHLILI.....	84
Dadajonova Madina Ravshan qizi	
ISTE'MOL NARXLARI INDEKSINI MODELLASHTIRISH VA PROGNOZLASHNI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI.....	89
Ismailova Shaxnoza Uktamovna	
MINTAQA IQTISODIYOTI TARMOQLARINI KLASTERLASHTIRISH SALOHIYATINI RIVOJLANTIRISHNI TAKOMILLASHTIRISHNING EMPIRIK MODEL: STATISTIK VA EKONOMETRIK TAHLIL.....	94
Ollokulova Feruza Mansurovna, Abdurahmonov Abdulaziz	
ENERGIYA SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING KORXONALAR RENTABELLIGIGA TA'SIRI.....	100
Hayitov Jamshid Xolboyevich	
IMPROVING THE EFFICIENCY OF BANKS' GREEN FINANCING IN UZBEKISTAN AND KAZAKHSTAN.....	105
Maxmudov Rahimjon	
MAHALLIY BUDJETLAR MUSTAQILLIGINI TAKOMILLASHTIRISH VA YANADA OSHIRISH.....	109
Abduraxmonova Gulmira	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA MOLIVAVIY HISOBOTLARNI SHAKLLANTIRISH: MUAMMOLAR VA YECHIMLAR.....	114
Teshabayev Dilmurod Boxodir o'g'li	

FARG 'ONA VILOYATINING INNOVATSION RIVOJLANISHI.....	120
Tuychieva Odina Nabiyevena	
INDICATORS OF INNOVATIVE DEVELOPMENT OF THE "GREEN" ECONOMY.....	131
Mirzaev Kulmamat Djanzakovich	
KREDITLASH MEXANIZMINING ILMIY-NAZARIY ASOSLARI VA UNING TARIXIY RIVOJLANISH BOSQICH LARI.....	140
Ortiqov Husan Usmonaliyevich	
KORPORATIV BOSHQARUVNING XALQARO TAJRIBASI VA UNING QIYOSIY TAHLILI.....	144
Shakirova Gulbaxor Sharipdjanovna	
TIJORAT BANKLARIDA KREDIT RISKLARINI BOSHQARISHNI RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR VA SUN'IY INTELLEKT ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH.....	149
Xasanov Sardor Xazratkulovich	
IQTISODIY XAVFSIZLIKNING INSTITUSIONAL ASOSLARINI TAKOMILLASHTIRISHNING XORIJ DAVLATLAR TAJRIBASI.....	156
Odinayev Ravzatullo Asatulloevich	
KICHIK BIZNES SUBYEKTLARINING MOLIVAVIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	161
Karimov Alibek Valievich	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA FRANCHAYZING TIZIMINI RIVOJLANTIRISHDA PLATFORMA MODELLARI VA ULARNING SAMARADORLIGINI BAHOLASH.....	167
Xodjaye Anvar Rasulovich, Nasimov Dilshodbek Hotam o'g'li	
"O'ZBEKISTON GTL" MAHSULOTLARINING FIZIK-KIMYOVIY XOSSALARI VA ULARNI KOMPOUDIRLASH ASOSIDA EKOLOGIK TOZA YOQILG'ILAR OLIISH ISTIQBOLLARI.....	173
Ro'ziyev Aliakbar, Hayitov Ruslan, Mavlonov Shohrux	
HUDUDIY MEHNAT BANDLIGINI TA'MINLASHDA AVTOSERVIS KORXONALARINING ROLI.....	179
Marqayev Xurshid Aliqulovich	
ASOSIY VOSITALAR AUDITINI TAKOMILLASHTIRISH.....	183
Zaripova Sayohat Zafarovna	
XIZMATLAR SOHASINI BOSHQARISHDAGI MUAMMOLAR VA YECHIMLAR: AGROTURIZM VA RAQAMLI XIZMATLAR ASOSIDA TAHLIL (ANDIJON VILOYATI MISOLIDA).....	188
Oktamjonova Gulira'no Ikromjon qizi	
BUXORO VILOYATI UY XO'JALIKLARI HAYOT SIFATI VA IJTIMOIIY-IQTISODIY AHVOLI: SO'ROVNOMA NATIJALARI TAHLILI.....	192
Nizomov Asliddin, Musulmonova Shahlo, Izzatullayeva Ma'mura	
DIRECTIONS FOR TOURISM DEVELOPMENT IN UZBEKISTAN BASED ON DIGITAL TECHNOLOGIES..	199
Mirzaev Kulmamat Djanzakovich	
QORA METALLURGIYA SANOATI VA ULARNING ISHLATILISHI.....	203
Sarimsakov Alisher Ubaydullaevich	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA AHOLI BANDLIGINING IQTISODIY-STATISTIK TAHLILI.....	209
Yusupov Farhod Adamboyevich	
TASVIRLARDAN YO'L BELGILARINI TANIB OLIISH ALGORITMLARI VA DASTURIY VOSITASINI ISHLAB CHIQISH.....	214
Toyirov Akbar Xasanovich, Yuldoshov Abdurahmon Baxtiyorovich	
OLIIY TA'LIMNI MOLIVALASHTIRISHNING ILG'OR XORIJIY TAJRIBASI: SINGAPUR MISOLIDA.....	218
Kurbanov Baxodir Negmatullayevich	

MA'LUMOTLARGA ASOSLANGAN TURIZM BOSHQARUVI: O'ZBEKISTONDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYA JARAYONLARI.....	222
Ashurova Shaxnoza Almasovna	
DAVLAT XARIDLARI BO'YICHA BYUDJET MABLAG'LARIDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI ICHKI AUDITNING ANALITIK KO'RSATKICHLARI ASOSIDA BAHOLASH.....	226
Meliboyev Askar Eshmuratovich	
ГЛИНИСТЫЕ СЛАНЦЫ ЦЕНТРАЛЬНОГО И ЮЖНОГО УЗБЕКИСТАНА КАК СЫРЬЕВАЯ СМЕСЬ ДЛЯ ПРОИЗВОДСТВА ПОРТЛАНДЦЕМЕНТА.....	231
Карабаев А.М., Абдуллаева Д.Ф., Абдуллаев У.Х. Андакулова Н.Н.	
ЦИФРОВАЯ ТРАНСФОРМАЦИЯ СИСТЕМЫ МЕНЕДЖМЕНТА КАЧЕСТВА НА ПРОМЫШЛЕННОМ ПРЕДПРИЯТИИ.....	237
Садиков Жaxonгир Носирджанович, Даулетмуратова Дилбар Калмуқанмед кизи	
РАЗРАБОТКА МЕХАТРОННОГО МОДУЛЯ ДЛЯ ВЫРАВНИВАНИЯ ПОВЕРХНОСТИ МЕТАЛЛА ПОСЛЕ ЗАЛИВКИ.....	243
Мирджуроев Сарвар Алишер угли	
MAHALLIY BUDJET DAROMADLARINI SHAKLLANTIRISHDA YASHIRIN IQTISODIYOTNING TA'SIRI ..	246
Isoqov Zafarjon Zokirjonovich	
AGROKLASTERLAR SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING EKONOMETRIK MODELLARI	250
O'rinboev Ulug'bek Otabekovich	
ИССЛЕДОВАНИЕ ПОРИСТОЙ СТРУКТУРЫ И ВЛАГОПОГЛОЩАЮЩИХ СВОЙСТВ КОМПОЗИТНОГО ВЯЖУЩЕГО	259
Тургунбаев Уринбек, Шарипова Дилафруз, Худойбердиев Жамшид	
ИССЛЕДОВАНИЕ НАПРЯЖЕННО-ДЕФОРМИРОВАННОГО СОСТОЯНИЯ ЯЧЕЙКИ СВЕТОПРОЗРАЧНОГО ОГРАЖДЕНИЯ ПРИ ВОЗДЕЙСТВИИ ЛОКАЛЬНОЙ СЕЙСМИЧЕСКОЙ НАГРУЗКИ.....	265
Давронов Олимбек, Туляганов Азиз	
PAHTA-TO'QIMACHILIK KLASTERLARNING EKSPORT SALOHİYATINI OSHIRISH YO'NALISHLARI	271
Mamasoliyev G'ayratbek Maxamadyusupovich	
RAQAMLI IQTISODIYOTNING TURIZMDA MOHIYATI VA AHAMIYATI.....	276
Abdullayeva Zulfiya Izzatovna	
MINTAQAVIY SANOAT KORXONALARINING BIZNES JARAYONLARINI TAHLIL QILISH VA BAHOLASHNING ZAMONAVIY USULLARI (BPM, LEAN VA SIX SIGMA YONDASHUVLARI MISOLIDA) ..	279
Azimova Maxfuza Rashidovna	
QURILISH SANOATI KORXONALARINING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI VA ULARNI EKOLOGIK BOSHQARISH TAMOIYILLARI	284
Xolov Xamza Tojiddinovich	
O'ZBEKISTONDA AHOLINI QISHLOQ XO'JALIGI MAHSULOTLARI BILAN TA'MINLASHNING IQTISODIY MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH: EKONOMETRIK TAHLIL VA PROGNOZLASH	292
Matjonov Bekjon Ravshonbekovich, Ibragimova Nodira Kadamovna	
A THEORETICAL MODEL LINKING GENDER EQUALITY AND MANAGEMENT EFFICIENCY.....	297
Ochilova Intizor Sadikovna	
QIMMATLI QOG'OZLAR PORTFELIDAN KUTILAYOTGAN DAROMADGA TA'SIR QILUVCHI OMILLARNI EKONOMETRIK MODEL ORQALI BAHOLASH.....	303
Sindarov Fazliddin Kaxramonovich	
MAMLAKAT KIMYO SANOATIDAGI KORXONALAR FAOLIYATIDA RESURSLARDAN SAMARALI FOYDALANISH JARAYONI VA ULARNING TAHLILI.....	312
Odilova Malika Abdushukur qizi	

RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNI ISHLAB CHIQRISH SANOATIGA JORIY ETISH	317
Abdivoyitova Sarvinoz Abduxayit qizi, Maxmudov Abrorxon Axmadxonovich	
NODAVLAT OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA BOSHQARUV HISOB TIZIMINI TASHKIL ETISHNING NAZARIY VA AMALIY JIHATLARI	321
Xojiboyev Muxiddin Shodimuxamedovich	
TIJORAT BANKLARINING INVESTITSION FAOLIGINI OSHIRISHNING HOZIRGI HOLATI TAHLILI.....	326
Dagarov Bekzod Muzaffar o'g'li	
O'ZBEKISTON BANK TIZIMIDA RAQOBAT MUHITINING SHAKLLANISH BOSQICHLARI VA TENDENSIYALARI.....	332
Qulmetov Mansurbek Ro'zmatovich	
USING ENGINEERING MODELS TO MEASURE SME RISKS IN UZBEKISTAN.....	340
Djumabayeva Dilobar Asatillayevna	
BANK FAOLIYATIDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNI JORIY ETISHNING ASOSIY MASALALARI.....	347
Yusufov Javohirtshoh Ozod o'g'li, Xolmirzayev Elbek Baxtiyorovich	
RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR JARAYONIDA TALABALARNING IJODKORLIK KOMPETENTLIGINI RIVOJLANTIRISH METODIKASINI TAKOMILLASHTIRISH.....	353
Meyliyeva Shoxista Rustamovna	
ИНТЕГРАЛЬНАЯ ОЦЕНКА УСТОЙЧИВОГО ЦИФРОВОГО РАЗВИТИЯ ТУРИЗМА И ЭФФЕКТИВНОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ТУРИСТСКОГО ПОТЕНЦИАЛА БУХАРСКОЙ ОБЛАСТИ	358
Усманова Азиза Баходировна	
O'ZBEKISTONDA ELEKTR YORITISH MAHSULOTLARI BOZORINI INNOVATSION LOKALIZATSIYA ASOSIDA RIVOJLANTIRISH: DINAMIKA, TAHLIL VA PROGNOZ	363
Jurayev Murotjon Sotivoldiyevich	
HUUDUDLAR RAQOBATBARDOSHLIGINI BAHOLASH VA REYTINGLASH.....	371
Kosimov Bobir Abdigafarovich	
BALAND BINOLAR FASADLARINI PARDOZLASH TEXNOLOGIYALARINI EKSPLUATATSION ISHONCHLILIK VA XIZMAT MUDDATINI UZAYTIRISH ASOSIDA OPTIMALLASHTIRISH.....	376
Amirov Shavkat Rahmatullayevich	
ОСНОВЫ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ ТРАНСПОРТНОЙ ЛОГИСТИКИ В УЗБЕКИСТАНЕ.....	383
Мурадов Алишер Курбанбаевич	
ФОРМИРОВАНИЕ БИЗНЕС-ПАРАДИГМЫ АГРОТУРИЗМА КАК УСЛОВИЕ ДОСТИЖЕНИЯ ЦЕЛЕЙ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ	390
Усманова Диляфруз Каршиевна	
WAYS TO IMPROVE THE REGIONAL STRUCTURE OF THE INDUSTRY OF NAVAI REGION	396
Uralov Eliboy Omonovich	
JISMONIY SHAXSLARNING MOL-MULK SOLIG'INI TAKOMILLASHTIRISHDA SAMARALI XORIJIY TAJRIBA	400
Safarova Shahzoda	
НАЛОГОВОЕ СТИМУЛИРОВАНИЕ ИНВЕСТИЦИОННОЙ АКТИВНОСТИ: МЕЖДУНАРОДНЫЙ ОПЫТ И ПРАКТИКА УЗБЕКИСТАНА.....	405
Рафиева Зарина Хусановна	
INDUSTRY 4.0 SHAROITIDA SANOAT KORXONALARIDA INSON RESURSLARINI BOSHQARISHNING ILMIY-AMALIY MASALALARI.....	410
Djuraeva Guzal Shavkatovna	

INDUSTRY 4.0 SHAROITIDA SANOAT KORXONALARIDA INSON RESURSLARINI BOSHQARISHNING ILMIY-AMALIY MASALALARI

Djuraeva Guzal Shavkatovna

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti dotsenti, PhD

Email: g.djuraeva@tsue.uz

ORCID: 0009-0004-5866-2995

Annotatsiya: Mazkur maqolaning maqsadi sanoat korxonalarida inson resurslarini boshqarishning nazariy va amaliy jihatlarini kompleks tahlil qilish, mavjud muammolarni aniqlash hamda ularni bartaraf etishga qaratilgan ilmiy-amaliy taklif va tavsiyalar ishlab chiqishdan iborat. Tadqiqot natijalari sanoat korxonalarida inson kapitalidan samarali foydalanish, mehnat unumdorligini oshirish va barqaror iqtisodiy rivojlanishni ta'minlashga xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: inson resurslari, inson kapitali, inson salohiyati, mehnat bozori, tadbirkorlik qobiliyati, axborot resurslari.

Аннотация: Цель данной статьи – провести всесторонний анализ теоретических и практических аспектов управления человеческими ресурсами на промышленных предприятиях, выявить существующие проблемы и разработать научно-практические предложения и рекомендации, направленные на их устранение. Результаты исследования послужат обеспечению эффективного использования человеческого капитала на промышленных предприятиях, повышению производительности труда и обеспечению устойчивого экономического развития.

Ключевые слова: человеческие ресурсы, человеческий капитал, человеческий потенциал, рынок труда, предпринимательские способности, информационные ресурсы.

Abstract: The purpose of this article is to conduct a comprehensive analysis of the theoretical and practical aspects of human resource management in industrial enterprises, identify existing problems and develop scientific and practical proposals and recommendations aimed at eliminating them. The results of the study will serve to ensure the effective use of human capital in industrial enterprises, increase labor productivity and ensure sustainable economic development.

Keywords: human resources, human capital, human potential, labor market, entrepreneurial ability, information resources.

KIRISH

Bugungi globallashuv va raqamli transformatsiya sharoitida sanoat korxonalarining raqobatbardoshligi nafaqat moddiy resurslar va texnologik salohiyatga, balki inson resurslarini samarali boshqarish darajasiga ham bevosita bog'liqdir. Zamonaviy iqtisodiy tizimda inson kapitali korxonalar rivojlanishining strategik omiliga aylanib, ishlab chiqarish samaradorligi, innovatsion faoliyat va barqaror o'sishni ta'minlashda hal qiluvchi rol o'ynamoqda. Shu bois, sanoat korxonalarida inson resurslarini boshqarish masalalari nafaqat amaliy, balki chuqur ilmiy tadqiqotni talab etuvchi dolzarb

yo'nalishlardan biri hisoblanadi.

Jahon tajribasi shuni ko'rsatadiki, rivojlangan davlatlarda inson resurslarini boshqarish tizimi strategik boshqaruvning ajralmas qismi sifatida qaraladi. Bu jarayonda xodimlarning kasbiy salohiyatini rivojlantirish, motivatsiya tizimini takomillashtirish, samarali mehnat munosabatlarini shakllantirish va zamonaviy boshqaruv texnologiyalarini joriy etish ustuvor ahamiyat kasb etadi. Ayniqsa, Industry 4.0 sharoitida ishlab chiqarish jarayonlarining avtomatlashtirilishi va raqamlashtirilishi inson resurslariga qo'yiladigan talablarni tubdan o'zgartirmoqda.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Sanoat korxonalarida inson resurslarini boshqarish masalalari zamonaviy iqtisodiy tadqiqotlarda alohida o'rin egallaydi. Ilmiy adabiyotlarda inson resurslari tashkilotning strategik rivojlanishida asosiy omil sifatida talqin etilib, uning samarali boshqarilishi korxonaning raqobatbardoshligi va innovatsion salohiyatini belgilovchi muhim mezonlardan biri sifatida e'tirof etiladi. Xususan, Gary Becker tomonidan ishlab chiqilgan inson kapitali nazariyasiga ko'ra, xodimlarning bilim, ko'nikma va malakalari iqtisodiy qiymat yaratuvchi resurs sifatida qaraladi va ularga kiritilgan investitsiyalar yuqori iqtisodiy samaradorlikni ta'minlaydi.

Inson resurslarini boshqarishning zamonaviy yondashuvlari strategik boshqaruv konsepsiyalari bilan chambarchas bog'liqdir. Michael Armstrong o'z tadqiqotlarida HRM tizimini tashkilot strategiyasi bilan uyg'unlashtirish zarurligini asoslab, xodimlarni rivojlantirish, rag'batlantirish va baholash tizimlarining kompleks yondashuv asosida tashkil etilishi samaradorlikni oshirishini ta'kidlaydi. Shu bilan birga, David Ulrich inson resurslari boshqaruvini biznes hamkori sifatida ko'rib, HR funksiyalarining strategik qarorlar qabul qilish jarayonida faol ishtirok etishini muhim deb hisoblaydi.

Sanoat korxonalarida inson resurslarini boshqarish samaradorligini oshirishda tashkiliy madaniyat va motivatsiya tizimlari alohida ahamiyatga ega. Edgar Schein tashkiliy madaniyatni tashkilot ichidagi qadriyatlar va me'yorlar tizimi sifatida izohlab, uning xodimlarning xulq-atvori va ish samaradorligiga bevosita ta'sir ko'rsatishini qayd etadi. Motivatsiya nazariyalari doirasida esa Abraham Maslow va Frederick Herzberg tomonidan ishlab chiqilgan yondashuvlar xodimlarni rag'batlantirish mexanizmlarini tushinishda muhim nazariy asos bo'lib xizmat qiladi.

So'nggi yillarda ilmiy adabiyotlarda inson resurslarini boshqarishning raqamli transformatsiya sharoitidagi xususiyatlari keng yoritilmoqda. Industry 4.0 doirasida ishlab chiqarish jarayonlarining avtomatlashtirilishi va raqamlashtirilishi xodimlardan yangi kompetensiyalarni talab etmoqda. Shu sababli tadqiqotchilar kadrlar malakasini oshirish, qayta tayyorlash va uzluksiz ta'lim tizimini rivojlantirishni HRMning ustuvor yo'nalishlaridan biri sifatida ko'rsatmoqda. Raqamli HR texnologiyalari (HR analytics, sun'iy intellekt asosidagi tanlov tizimlari) esa boshqaruv qarorlarini yanada asosli qabul qilish imkonini bermoqda.

Shuningdek, xalqaro tashkilotlar tomonidan olib borilgan tadqiqotlar ham inson resurslarini boshqarishning iqtisodiy samaradorlikka ta'sirini tasdiqlaydi. Xususan, International Labour Organization va World Bank hisobotlarida inson kapitaliga investitsiyalar mehnat unumdorligini oshirish, bandlikni kengaytirish hamda barqaror iqtisodiy o'sishni ta'minlashda muhim omil sifatida baholanadi.

Umuman olganda, mavjud adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, inson resurslarini boshqarish sanoat korxonalarining barqaror rivojlanishi va raqobatbardoshligini ta'minlashda hal qiluvchi omil hisoblanadi. Shu bilan birga, zamonaviy iqtisodiy sharoitlarda HRM tizimini takomillashtirish, uni raqamli transformatsiya va innovatsion rivojlanish talablari asosida rivojlantirish zarurati mavjud bo'lib, bu yo'nalishdagi ilmiy izlanishlar davom ettirilishini taqozo etadi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqotda sanoat korxonalarida inson resurslarini boshqarish masalalarini o'rganishda kompleks yondashuv qo'llanildi. Tahlil jarayonida tizimli, qiyosiy va statistik usullardan foydalanildi. Shuningdek, ilmiy abstraksiya, induksiya va deduksiya metodlari asosida nazariy xulosalar shakllantirildi. Amaliy jihatdan esa korxonalar faoliyati misolida HRM tizimi samaradorligi baholanib, muammolar va rivojlantirish yo'nalishlari aniqlashtirildi.

TAHLIL VA NATIJLAR

Ishchi kuchi ishlab chiqarish jarayonining asosiy harakatlantiruvchi omilidir.

“Ijtimoiy takror ishlab chiqarish” tushunchasi keng ma'noda tovar ishlab chiqarish, ishlab chiqarish vositalari va ishchi kuchining o'zini takror ishlab chiqarishni qayta tiklashdir.

Jamiyat rivojlanishining real dinamikasi ko'proq darajada ilmiy-texnikaviy taraqqiyot ko'lamining kengayishi bilan bog'liq bo'lib, bu zamonaviy iqtisodiyotda sodir bo'layotgan barcha jarayonlarning asosiga aylangan va globallashtirishga olib keladi. Bu dinamika ijtimoiy kapital tarkibidagi sezilarli siljishlar bilan bevosita bog'liq bo'lib, iqtisodiy tashkil etish va inson resurslarini boshqarishning yangi modelini shakllantirishga ham ta'sir ko'rsatadi.

Inson resurslari boshqalarga nisbatan iqtisodiy resurslarning alohida turidir. “Inson resurslari” tushunchasi va shunga mos ravishda ularni boshqarish birinchi marta 70-yillarda Amerika menejmentida tilga olingan. XX asr. Yangi atamalar “xodimlar” va “xodimlarni boshqarish” tushunchalarini almashtirdi. O'zgartirish ilmiy-texnikaviy inqilob davriga to'g'ri kelgan tashkilotdagi shaxsning roli va o'rnini qayta ko'rib chiqishning dalili edi [6].

Rivojlanishning sifat jihatidan yangi bosqichiga qadam qo'yayotgan, bilimlar iqtisodiyotiga o'tishga olib keladigan innovatsion turdagi iqtisodiyotda mehnat bozori bilan bog'liq resurslarga alohida e'tibor qaratilmoqda. Har qanday ishlab chiqarishni unda inson ishtirokisiz amalga oshirish mumkin emas, shuning uchun bu holda mehnatni tashkil etish shakli korxonada yoki umuman mamlakatning yangi ijtimoiy-iqtisodiy tizim rivojlanishi va shakllanishining qaysi bosqichida joylashganligini tavsiflaydi. Binobarin, innovatsion iqtisodiyotni samarali shakllantirish uchun aynan shaxs o'zining ijodiy kuchini hisobga olgan holda qulay shart-sharoitlarni yaratish va ta'minlash imkoniyatiga egadir. Mehnat bozorini ifodalovchi inson resurslari zamonaviy iqtisodiyotni rivojlantirish uchun asosiy zamin yaratadi.

Industriyadan oldingi davrni hisobga oladigan bo'lsak, mushak kuchi asosiy ishlab chiqarish resursi bo'lgan, sanoat davrida bu mashina texnologiyasi, postindustriya bosqichida allaqachon bilim va intellektual salohiyat asosiy manba hisoblanadi. Endilikda shaxsning intellektual quvvati va ijodiy qobiliyati professional ishchining eng muhim "tovar"ga aylandi. "Mehnat qilish qobiliyati" tushunchasining ma'nosi qayta ko'rib chiqilmoqda va birinchi navbatda xodimning intellektual qobiliyatlari, uning yangi ma'lumotlar bilan ishlash qobiliyati va istagi, jamiyatdagi iqtisodiy va ijtimoiy o'zgarishlarni tushunishi, shuningdek ularga moslashish qobiliyati bilan belgilanadi [5].

Inson omili masalasining dolzarbligi ham shundan iboratki, aynan shu omil ijtimoiy taraqqiyotning yetakchi ishlab chiqaruvchi kuchiga aylanadi va eng muhimi, ishlab chiqarishning boshqa omillarini takomillashtirish hamda ulardan oqilona foydalanishni rag'batlantiradi. Bu omilning yo'qligi mumkin emas, chunki usiz iqtisodiy tizimning boshqa tarkibiy qismlari umuman ishlay olmaydi [4].

"Kadrlar" iqtisodiy atamasini to'liq tushunish uchun uni tor ma'noda ham, keng ma'noda ham ko'rib chiqish zarur. Tor ma'noda "inson resurslari" "inson salohiyati" tushunchasining tarkibiy qismidir. "Kadrlar" bu, birinchi navbatda, tashkilotning maqsad va vazifalariga erishish uchun foydali bo'lishi mumkin bo'lgan ko'nikma va qobiliyatlar (mehnat va mehnatdan tashqari). Inson salohiyati kengroq tushuncha sifatida nafaqat mehnat malakalarini, balki shaxsning axloqiy fazilatlarini, uning ijtimoiy inklyuziyasini, diniy dunyoqarashini va boshqalarni ham ifodalaydi.

Tarixga murojaat qiladigan bo'lsak, ishchi mehnatining tabiati asta-sekin o'zgarib bordi. Tarixiy davrga qarab, kadrlar faoliyatini baholashda ustuvorliklar farqlanadi. Misol uchun, taxminan 30 yil oldin xodim uchun asosiy formula "tajriba + bilim", ya'ni tajriba ustuvor edi (ish tajribasi qanchalik uzoq bo'lsa, daromad miqdori va ushbu xodimning qiymati shunchalik yuqori bo'ladi). Bugungi kunda "bilim" asosiy ustuvorlik bo'lib, xodimning qobiliyatlarini baholashning yangi ko'rsatkichi endi mustaqil ravishda yangi ma'lumotlarni topish, ular bilan ishlash va uni amalda qo'llash qobiliyati bilan ajralib turadi. "Bilim" toifasi "fikrlash" yoki intellektual faoliyat mezonini to'ldiradi [3].

Bilimlarning bunday muhim roli, ularni rivojlantirish, to'plash va iqtisodiy taraqqiyotni ta'minlashda foydalanish imkoniyatlari keng jamoatchilik e'tirofiga sazovor bo'ldi.

Bu, bir tomondan, ilmiy, texnik, madaniy, tijorat kabi turli sohalarida almashish va hamkorlikni jadallashtirish imkonini beruvchi global axborot tarmoqlari bilimlarni birlashtirgan global axborot maydonini yaratishi bilan bog'liq, lekin unga kirish darajasi mintaqa va fuqarolar toifasiga qarab turlicha bo'ladi.

Boshqa tomondan, axborotni to'liq kodlash mumkin emasligi sababli, axborot tarmoqlari, agar u shaxsiy aloqalar va umumiy ijodiy faoliyat orqali aloqalar hamda hamkorlik bilan qo'llab-quvvatlanmasa, samarali bilimlarni yaratish muammosini hal qilmaydi.

Inson bilimlarni to'plash jarayonida o'zini o'zi takomillashtirish va o'zini rivojlantirish bilan tavsiflanganligi sababli, bu jarayonning natijasi inson kapitali sifatining yaxshilanishi bo'ladi. "Yangi iqtisodiyot" sharoitida inson kapitali tarkibidagi o'zgarishlar, birinchi navbatda, XX asrning o'rtalaridan boshlab qisqarish bilan bog'liq bo'lgan fan-texnika taraqqiyoti yutuqlaridan foydalanish bosqichlari orasidagi vaqt oralig'i bilan izohlanadi [2].

Shuning uchun postmarksistik sotsiolog, axborot (industriyadan keyingi) jamiyatning yetakchi tadqiqotchisi M. Kastels ta'kidlaganidek, mehnat unumdorligiga 25–40 yoshli ishchilar katta hissa qo'shadi, shuning uchun ham sog'likka investitsiyalar alohida muhim ahamiyatga ega, chunki bu shaxsning ijodiy faoliyati davrining uzayishi bilan bog'liq.

Iqtisodiyot nuqtayi nazaridan korxonaning iqtisodiy o'sishi omili sifatida "inson kapitali" masalasi ijtimoiy-iqtisodiy tizimning markazida ishlab chiqaruvchi va iste'molchini qo'yadi. Insonning ijodiy qobiliyatlari, uning bilim va ko'nikmalari ham miqdor, ham sifat jihatidan o'zgarishi kerak.

Shubhasiz, zamonaviy iqtisodiyotda ishchi kuchi ijtimoiy ishlab chiqarishning eng muhim elementi bo'lib, muayyan bozorning salmoqli qismini egallaydi. Ammo ishlab chiqarish jarayonida ishtirok etayotgan har bir shaxs o'z mehnat faoliyatini o'zi uchun muhim va zarur deb bilishi muhim, aks holda jiddiy va yaxshi natijalarga erishish juda qiyin bo'ladi. Korxonada umumiy maqsadga ega bo'lgan ishlab chiqarish jarayoni uning barcha ishtirokchilari uchun qiziqarli va mazmunli bo'ladi [1].

Tashkilotning xodimlarni boshqarish mexanizmi byurokratik tashkilotlardagi shaxsni egallab turgan lavozimi orqali ifodalaydi va xodimlarni boshqarish ma'muriy mexanizmlar (tamoyillar, usullar, vakolatlar, funksiyalar) sifatida namoyon bo'ladi. Xodimlarni boshqarish konsepsiyasi quyidagi jihatlarni hisobga oladi: xodimlar sonini rejalashtirish, xodimlarni tanlash, o'qitish va sertifikatlash, mehnat motivatsiyasi, boshqaruv uslublari, mehnat jamoalaridagi munosabatlar, boshqaruv tartiblari.

Ba'zan xodimlarni boshqarish tizimi tashkilotdagi odamlarning birgalikdagi faoliyatini muvofiqlashtirish uchun zarur bo'lgan harakatlar majmui sifatida belgilanadi, shuningdek, ularni boshqaradigan va o'zaro bog'laydigan aloqalar

majmui sifatida qaraladi.

“Korxonada insonni boshqarish” tushunchasida shaxs tashkilotning asosiy subyekti va boshqaruvning maxsus obyektini sifatida ishlaydi.

Globallashgan va baynalmilallashgan dunyomizda mehnat faoliyatining shart-sharoitlari va tashkiliy-boshqaruv asoslari o‘zgarishi kerak. Shaxsning intellektual imkoniyatlarini samarali ro‘yobga chiqarish uchun jismoniy imkoniyatlarni ro‘yobga chiqarishdan ko‘ra sifat jihatidan boshqacha sharoitlar kerak bo‘lib, ular, birinchi navbatda, shaxsga uning intellektual salohiyatini amalga oshirish uchun maksimal imkoniyatlarni taqdim etishdan iborat. Biroq, bu yerda asosiy omil nafaqat yuqori moddiy motivatsiya, balki mehnat faoliyatining ijtimoiy-psixologik iqlimidir.

Inson resurslarini boshqarishning asosiy vazifasi korxonada va jamiyat maqsadlariga muvofiq xodimlarning qobiliyatlaridan eng samarali foydalanishdir. Bu jamoaning har bir a‘zosi o‘z qobiliyatlarini to‘liq ro‘yobga chiqarishdan manfaatdor bo‘lgan konstruktiv hamkorlik muhitini yaratishni talab qiladi.

Bu shuni anglatadiki, inson resurslarini boshqarish innovatsion menejment bilan tobora ko‘proq kesishadi, chunki moddiy va nomoddiy tovarlarni zamonaviy ishlab chiqarishni boshqarish xodimning shaxsini, uning o‘zini o‘zi anglashini va sifat jihatidan rivojlanishini boshqarishdan ajralmas holga keladi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Inson resurslari haqida gapirganda, hozirda dolzarbligi yuqori bo‘lgan tadbirkorlik qobiliyatini ta‘kidlab o‘tmaslik mumkin emas. Ayrim olimlar tadbirkorlik qobiliyatini inson kapitalining alohida turi sifatida ajratadilar. Tadbirkorlik qobiliyati nafaqat bilim va ko‘nikmalar, balki ishbilarmonlik qobiliyati, iqtisodiy qobiliyat va omad bilan ham ajralib turadi.

“Inson resurslari” tushunchasini o‘rganishda axborot resurslari alohida o‘rin tutadi va bu, birinchi navbatda, resursning bu turi inson faoliyatining natijasini ifodalashi, ya‘ni uning faoliyati natijasi ekanligi bilan bog‘liq.

Hozirgi vaqtda innovatsion imkoniyatlarning shiddatli raqobati sharoitida xodimlarning ma‘lumoti va malakasiga qo‘yiladigan talablarning o‘sishi tufayli kadrlar sifati doimiy ijobiy dinamika bilan belgilanishi kerak. Binobarin, AQSH mutaxassislarining ta‘rifiga ko‘ra, “kompetentlikning yarim yemirilish davri” ta‘sirini bartaraf etishga qaratilgan doimiy ravishda tashkiliy va boshqaruv choralarini ko‘rish zarur bo‘ladi. Universitetni tugatgandan boshlab fundamental yangi ilmiy va texnik ma‘lumotlar paydo bo‘lgunga qadar [7].

Demak, inson resurslari inson kapitali, mehnat kuchi, inson salohiyati, tadbirkorlik qobiliyatlari yig‘indisi sifatida moddiy omillar bilan bir qatorda yer resurslari, moliyaviy va ishlab chiqarish kapitalini ham o‘z ichiga olgan insoniy ishlab chiqarish omili vazifasini bajaradi.

Zamonaviy sharoitda sodir bo‘layotgan ishlab chiqarish munosabatlarining o‘zgarishi qo‘llaniladigan inson resurslari tarkibini o‘zgartirish zaruriyatiga olib keladi. Ishlab chiqarishdagi oddiy ishchi kuchidan tashqari, inson resurslariga ham talab ortib bormoqda, ular orasida inson kapitali ham mavjud. Inson resurslari va inson kapitalining yig‘indisi korxonada xodimlardir. Eng raqobatbardosh korxonalar o‘zlari jalb qiladigan inson resurslarini yaxshilashga intiladilar, agar iloji bo‘lsa, tashkilot maqsadlari uchun foydali bo‘lgan inson salohiyatini ochib beradilar.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati:

1. Maslow, A. H. (1943). A theory of human motivation. *Psychological Review*, 50(4), 370–396. <https://doi.org/10.1037/h0054346>.
2. Joy-Matthews D., Megginson D., Syurte M. Inson resurslarini rivojlantirish. M., 2006-yil.
3. Herzberg, F. (1968). One more time: How do you motivate employees? *Harvard Business Review*, 46(1), 53–62.
4. Kravchenko K. A., Meshalkin V. P. Yirik kompaniyalarni tashkiliy loyihalash va rivojlantirishni boshqarish: yirik boshqaruv tizimlarini loyihalash metodologiyasi va tajribasi. M., 2009-yil.
5. Nuriyev R. M. Iqtisodiyot nazariyasi asoslari. Mikroiqtsodiyot: universitetlar uchun darslik. M., 2007-yil.
6. Raznodejina E. N. Sanoatda sifatga erishishda inson resurslarining o‘rni // Sanoat va ta‘limda sifat strategiyasi: VI stajyor materiallari. konf. 4 tonnada Bolgariya. Varna, 2010. T. 1. p. 461.
7. Armstrong, M. (2020). *Armstrong’s handbook of human resource management practice* (15th ed.). Kogan Page.
8. Becker, G. S. (1993). *Human capital: A theoretical and empirical analysis, with special reference to education* (3rd ed.). University of Chicago Press.

muhandislik **& iqtisodiyot**

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir Alibekov

Sahifalovchi va dizayner: Abdurahmon Qurbonov

2026. № 4

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelmasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali 26.06.2023-yildan
O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№S-5669245 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №095310.

**Manzilimiz: Toshkent shahri Yunusobod
tumani 15-mavze 19-uy**

+998 93 718 40 07

<https://muhandislik-iqtisodiyot.uz/index.php/journal>

t.me/yait_2100